

Asia: VN/1072/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laeiksi valtakunnallisista opinto-, koulutus- ja tutkintorekistereistä annetun lain, julkisyhteisöjen henkilöstöltä vaadittavasta kielitaidosta annetun lain 13 §:n ja valtakunnallisesta osaamistietovarann

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Opetus- ja kulttuuriministeriö on pyytänyt lausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi valtakunnallisista opinto-, koulutus- ja tutkintorekistereistä annetun lain, julkisyhteisöjen henkilöstöltä vaadittavasta kielitaidosta annetun lain 13 §:n ja valtakunnallisesta osaamistietovarannosta annetun lain 9 §:n muuttamisesta. Kansallisarkisto kiittää mahdollisuudesta lausua ja kiinnittää lausunnossaan huomiota lakiluonnoksen tavoitteisiin, jotka koskevat tietojen tallentamista, säilyttämistä ja luovuttamista koskevia tarpeita.

Lakiluonnoksen tavoitteissa korostuu hyvän hallinnon edistäminen mahdollistamalla tietojen liikkuminen sähköisesti ja vähentämällä tarvetta toimittaa samoja tietoja useaan kertaan eri tahoille. Tavoitteena on niin ikään mahdollistaa opinto- ja tutkintotietojen tietoturvallinen ja keskitetty sähköinen kokoaminen, käsittely ja luovuttaminen käytettäväksi, turvata opinto- ja tutkintotietojen yhdenmukaisuus ja luotettavuus sekä tehostaa hallinnon toimintaa.

Lakiluonnoksen yleiset tavoitteet ovat kannatettavia. Kansallisarkisto pitää tärkeänä julkisen hallinnon tiedon tuottamisen ja säilyttämisen yhteentoimivuuden kehittämistä sekä keskitettyjen valtakunnallisten tietovarantojen käyttöönottoa ja käytön laajentamista. Arkistoinnin toteuttaminen keskitetyistä tietovarannoista tehostaa merkittävästi julkisen hallinnon toimintaa ja viranomaisten tiedonhallintaa. Tämä on kuitenkin jäänyt lakiluonnoksessa vaille huomioita.

Kansallisarkisto katsoo, että tietojen päällekkäisen säilyttämisen ja arkistoinnin velvoitteita ja käytäntöjä pitää järjestelmällisesti purkaa. Lainsäätäjän tulisi keskitetyistä tietovarannoista säätäessään huomioida arkistointi ja määritellä selkeästi taho, joka kokonaisuudessaan vastaa

tietovarannon tietojen ylläpidosta ja säilyttämisestä ja mahdollistaa toiminnallaan tietojen keskitetyn arkistoinnin, kuten Kansalliset tietovarannot ja arkistointi -työryhmän (OKM005:00/2023) loppuraportissa on esitetty. Ei voida pitää toiminnallisesti ja taloudellisesti kestäväenä, että jokainen koulutuksenjärjestäjä erikseen vastaisi sellaisten tietojen arkistoinnista, jotka siirretään joka tapauksessa keskitettyyn tietovarantoon. Tietojen keskitetty arkistointi keskitetystä tietovarannosta on siksi ainoa tarkoituksenmukainen ratkaisu.

Asiakirjojen ja tietoaineistojen arkistollisen arvon määrittämisen ajantasaisuus on varmistettava. Arvonmäärittäminen on Kansallisarkiston lakisääteinen tehtävä, ja pääsääntöisesti viranomaisen tietoaineistojen ja asiakirjojen arkistointi perustuu Kansallisarkiston päätöksiin. Muun muassa Oppivelvollisuusrekisterin tietoaineistojen arkistollisesta arvosta Opetushallitus ei ole tehnyt Kansallisarkistolle esitystä (seulontaesitys).

Happonen Päivi
Kansallisarkisto

Hakala Maiju
Kansallisarkisto